

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Označení materiálu:** VY_32_INOVACE_STEIV_MATEMATIKA1_09
- **Název materiálu:** Procenta.
- **Tematická oblast:** Matematika 1. ročník /E obory/
- **Anotace:** Prezentace slouží k vysvětlení základních pravidel práce s procenty. Vysvětluje možnosti počítání s procenty pomocí výpočtů 1 procenta, pomocí vzorců a trojčlenky.
- **Očekávaný výstup:** Vypočítá základ, počet procent a procentovou část podle zadání příkladů. Příklady vypočítá odvozením 1 procenta, použitím vzorce nebo trojčlenky.
- **Klíčová slova:** Procento, základ, počet procent, procentová část, trojčlenka.
- **Metodika:** Slouží k vysvětlení a stručnému procvičení základních početních úkonů s procenty. Prezentaci lze rozeslat žákům elektronicky či elektronicky použít ve výuce.
- **Obor:** Stravovací a ubytovací služby, Strojírenské práce.
- **Ročník:** 1.
- **Autor:** Ing. Ivan Števula
- **Zpracováno dne:** 10.10. 2012

- Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla.

Integrovaná střední škola, Hlaváčkovo nám. 673, Slaný

PROCENTA

Zpracoval: ing. Ivan Števula

Procento

□ Procento = setina

$$1 \% = 0,01 = \frac{1}{100}$$

□ Úlohy s procenty:

- a) Výpočet procentové části „č“ z daného základu „z“ a počtu procent „p“.
- b) Výpočet základu „z“ ze známé části „č“ a počtu procent „p“.
- c) Výpočet počtu procent „p“, známe-li základ „z“ a procentovou část „č“.

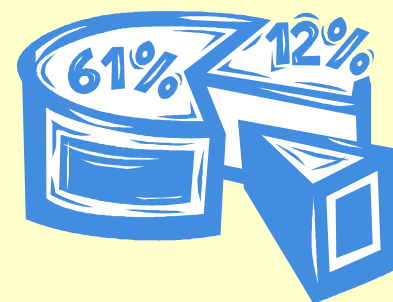
Z, P, Č

- **Základ „z“** – číslo udávající 100%
- **Procentová část „č“** – část základu
- **Počet procent „p“** – udává, kolik setin základu tvoří procentová část

- **Výpočty:**

- a) 1%
- b) Vzorce
- c) Trojčlenka

Procentová část „č“

□ Příklad

Vypočítejte 25% z 200 kg.

100% ... 200

1% ... $200 : 100 = 2$

25% ... $2 \cdot 25 = \underline{50}$

Dvacet pět procent z 200 kg je 50 kg.

□ Pomoci vzorce: $\check{c} = \frac{z}{100} \cdot p \Rightarrow \check{c} = \frac{200}{100} \cdot 25 = 50;$

Základ „z“

□ Příklad

Určete základ, je-li 20% 30 Kč.

20% ... 30

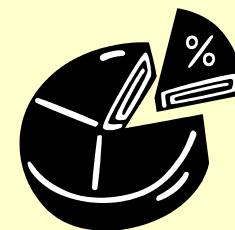
1% ... $30 : 20 = 1,5$

100% ... $1,5 \cdot 100 = \underline{150}$

Hledaný základ je 150 Kč.

□ Pomoci vzorce: $z = \frac{\check{c}}{p} \cdot 100 \quad \Rightarrow \quad z = \frac{30}{20} \cdot 100 = 150;$

Poččet procent „p“

□ Příklad

Vypočítejte, kolik procent je 40 Kč ze 160 Kč.

100% ... 160

1% ... 160 : 100 = 1,6

x % ... 40 : 1,6 = **25**

40 Kč ze 160 Kč je 25 %.

□ Pomoci vzorce: $p = \frac{\check{c}}{z} \cdot 100 \Rightarrow p = \frac{40}{160} \cdot 100 = 25;$

Procenta pomocí trojčlenky

Příklad

Vypočítejte 25% z 200 kg.

- Základ „z“ = 200 kg
- Počet procent „p“ = 25%
- Procentová část „č“ = x kg

Řešení: ↑ 200 kg ..... 100% ↑
          ↑ x kg ..... 25% ↑

$$\frac{x}{200} = \frac{25}{100} \quad / \cdot 200$$

$$x = \frac{1}{4} \cdot 200$$

$$\underline{x = 50;}$$

25% z 200kg je 50 kg.

Pravidla

- Určit ze zadání „z“, „p“ a „č“.
- Základ „z“ = 100%
- Zápis trojčlenky – **procenta vždy pod procenta** ...
- Zápis řešení **začíná x** a pokračuje podle šipek
- Hodně štěstí 😊 !!!
- Ovládáš jiný postup řešení trojčlenky ?
Výborně 😊 !!!

Výpočty

☒ Hodnoty, které lze vypočítat mechanicky:

☐ $1\% = 0,01 = \frac{1}{100}$ základu $\Rightarrow z \cdot 0,01$

☐ $5\% = 0,05 = \frac{1}{20}$ základu $\Rightarrow z \cdot 0,05$

☐ $10\% = 0,1 = \frac{1}{10}$ základu $\Rightarrow z \cdot 0,1$

☐ $20\% = 0,2 = \frac{1}{5}$ základu $\Rightarrow z \cdot 0,2$

☐ $50\% = 0,5 = \frac{1}{2}$ základu $\Rightarrow z \cdot 0,5$

☐ $75\% = 0,75 = \frac{3}{4}$ základu $\Rightarrow z \cdot 0,75$

Použitý zdroj

- Hlavní zdroj informací:

RNDr. Jan Houska, CSs., Mgr. Jaroslava Hávová, doc. ing. Bohuslav Eichler, Matematika – Aritmetika a algebra, pro 9. ročník a nižší třídy gymnázia, 2. vydání, vydalo nakladatelství Fortuna, Praha, 1991.

- Snímek 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8.:

Obrázky sady MS Office.